Plan voor samenwerking met Utrechters

Opsteller: Jennifer Lekkerkerker-Rack & Veerle Oude Alink

Projectnaam: Uitvoeringsprogramma 'De stem van jonge Utrechters'

Korte omschrijving van het project:
Vanuit de eerder vastgestelde beleidsnota's *Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden'* en *Samen stad maken - Geen Utrecht zonder U* hebben we als doel de samenwerking met jonge Utrechters te verbeteren en daarmee hun zeggenschap te vergroten. Dit vraagt extra maatregelen vanuit de gemeente. Daarom wordt hier een uitvoeringsprogramma voor opgesteld.

Versie: 2

Datum: januari 2024

Vraag 1: Wat is de vraag of kwestie in de eerstvolgende fase?

Antwoord:
We willen graag de samenwerking met jonge Utrechters verbeteren en daarmee hun zeggenschap vergroten. Dit gaat over alle samenwerkingsvormen uit het kompas van zeggenschap (zoals beschreven in beleidsnota Samen stad maken). In de eerstvolgende fase staat daarom centraal hoe we de samenwerking met jonge Utrechters kunnen verbeteren, zowel op het moment dat wij als gemeente eigenaar zijn als op het moment dat jonge Utrechters eigenaar zijn. Dit doen we specifiek op enkele zaken, die we als signaal van jongeren hebben ontvangen en onszelf opvallen:

- We hebben relatief minder contact met jonge Utrechters als gemeente. Waardoor komt dit? Wat kunnen we hierin veranderen om het contact te verbeteren?
- We bereiken jonge Utrechters minder vanzelfsprekend. Vermoedelijk omdat onze veel gebruikte manieren om Utrechters te spreken en te bereiken niet aansluit bij jonge Utrechters. Wat is hierin een werkbare manier voor jonge Utrechters?
- We zien dat er relatief minder initiatief wordt genomen door jonge Utrechters. Waardoor komt dit? Hoe kunnen we jonge Utrechters beter faciliteren om initiatief te nemen?

Vraag 2: In de eerste stappen van Aan de slag met Samen stad maken heb je beantwoord welke groepen Utrechters een rol spelen bij jouw vraag. Beschrijf hieronder de belangrijkste groepen.

Antwoord:

- Jonge Utrechters in de leeftijd tussen 9 en 27 jaar, met een focus op boven de 12 jaar, en/of in de levensfase van eind basisschool, middelbare school, MBO, HBO en WO. Hierbij letten we erop dat we een diversiteit binnen deze groep bereiken, wat betreft leeftijd, wijk, opleiding, achtergrond, etc.
- Bestaande jongerenraden en -initiatieven, zoals Young Minds, U2BeHeard(voorheen), Thirty030
- Medewerkers van Utrechtse onderwijsinstellingen, zoals docenten, beleidsadviseurs, projectleiders etc.

Vraag 3: Leg uit hoe je het kompas hebt doorlopen. Op welke samenwerkingsvorm kwam je uit voor de eerstvolgende fase, vraagstuk of kwestie?

Antwoord:
We hebben het kompas voor zeggenschap als volgt doorlopen:

- In deze fase is een besluit nodig van de gemeente over het uitvoeringsprogramma, omdat het een collegebevoegdheid is.
- Er is behoefte om deze kwestie verder te onderzoeken met Utrechters, omdat we willen dat de samenwerking met jonge Utrechters beter verloopt en we daarom zo goed mogelijk moeten aansluiten bij hun wensen en behoeftes. Daarvoor is verder onderzoek met Utrechters nodig.
- Het is nodig om het vraagstuk eerst te verhelderen, omdat we eerst scherp willen krijgen wat momenteel de drempels zijn waar jonge Utrechters tegenaan lopen. Gelijktijdig willen we dan kijken wat oplossingen hiervoor zijn.

Met het beantwoorden van deze vragen komen we uit op de samenwerkingsvorm ‘peilen'. Dit houdt in dat we vragen stellen en luisteren om verschillende signalen en belangen op te halen. Deze verwerken we in het uitvoeringsprogramma, verwerkt in een maatregel. Hierna kan het college een brede belangenafweging maken in hun besluit over het uitvoeringsprogramma.

Vraag 4: Benoem kort de eerstvolgende stappen die je gaat zetten om invulling te geven aan desbetreffende samenwerkingsvorm.

Antwoord:

- Sessies met leerlingen op scholen academie 10, X11 en Gerrit Rietveld, MBO Overvecht.
- Sessie via jongerenraden aanwezigen afgevaardigde van: Thirthy030, U2B heard, Young Minds Utrecht, STAD
- Input vanuit de kinderwijkraden
- Input opgehaald voor uitvoeringsprogramma via Ver_sterk, jongerenradendagen.
- Onderzoek en meedenken van verschillende stagiairs
- Sessies met CMD-studenten en Denkkracht over bereiken van jongeren
- Gesprekken met scholen: leerkracht, adviseur en projectleider van scholen X11, Gerrit Rietveld en PCOU Willibrod
- Input uit andere samenwerkingsprocessen van jeugdnota, project Nationale Jeugd Raad (waarbij ook met jeugd in detentie is gesproken over perspectief bieden aan jongeren), visie jongeren ontmoetingsplekken en Society in the Loop.

Vraag 5: Bij samenwerking met de stad gebruiken we uitgangspunten voor onze houding en ons gedrag. Dat noemen we de leidende principes voor houding en gedrag. Lees hier meer over de leidende principes voor houding en gedrag. Om de leidende principes goed toe te passen in je eerstvolgende stappen is het nodig om voor jezelf na te denken en antwoord te geven op de volgende vragen.

Antwoord:
In hoeverre ben je gestart voordat er een oplossing of plan ligt? (leidend principe ‘open en eerlijk’)

We starten bij het verder onderzoeken van het vraagstuk. Dat betekent dat we starten zonder een duidelijke probleemanalyse en dus ook zonder al bepaalde oplossingsrichtingen. We starten bij het gesprek met jonge Utrechters om aan de hand van de peiling de richting te bepalen van het uitvoeringsprogramma te bepalen. Hiermee bouwen we ook de flexibiliteit in dat het proces en de inhoud zo loopt zoals gewenst volgens jonge Utrechters (leidend principe ‘vertrouwen geven’).

Op welke manier doe je extra moeite om degene voor wie we het doen betrokken te laten zijn? (leidende principe ‘inclusie en diversiteit’)

Eén van de aanleidingen van dit nieuwe uitvoeringsprogramma is dat we jonge Utrechters minder vanzelfsprekend bereiken. Hun stem cruciaal is voor het opstellen van dit uitvoeringsprogramma: het gaat immers over hen. Daarom doen we extra moeite om deze groep te bereiken. Dit doen we met name door aan te sluiten op momenten en plekken, waar zij vanzelfsprekend wel zijn. Denk hierbij aan projecten via het onderwijs, tijdens de les, tijdens jongerenevenementen, tijdens andere samenwerking met jongeren, tijdens bijeenkomsten van jongerenraden, tijdens hun stage bij de gemeente. Hierbij letten we erop dat er verschillende groepen jonge Utrechters naar voren komen. Zo wordt er bij het project van de Nationale Jeugd Raad gesproken met jongeren in detentie.

In hoeverre werk je zoveel mogelijk ter plekke en ga je dus het stadskantoor uit om contacten te leggen in de stad? (leidend principe ‘duurzame relaties’)

We combineren veel verschillende manieren om te peilen. Hierbij kijken we hoe we diverse jonge Utrechters kunnen bereiken. Dit doen we onder andere door dit aan momenten/plekken te koppelen waar ze sowieso al zijn (denk aan onderwijs en evenementen voor jongeren). Zo maken we het zo laagdrempelig mogelijk voor hen om mee te doen.

In hoeverre heb je gebruik gemaakt van data die er al is? (leidend principe ‘leren en verbeteren’)

We halen via de peiling niet alleen nieuwe informatie op, maar kijken ook naar de informatie die er al is vanuit eerdere samenwerkingen met jonge Utrechters. Zo komen er regelmatig signalen binnen bij MO Jeugd, bijvoorbeeld via Young Minds. Daarnaast zijn er ook veel gesprekken gevoerd voor de beleidsnota's Jeugd en Samen stad maken, waar we input uit meenemen in dit proces. Daarnaast zien we koppelkansen met een project van de Nationale Jeugd Raad, waarbij ze breed in gesprek gaan met jeugd. We sluiten hierop aan en nemen deze informatie ook mee in het opstellen van het uitvoeringsprogramma.

Zoals in de beleidsnota Samen Stad Maken – Geen Utrecht zonder U beschreven staat, doorloop je het kompas per vraag of kwestie. Is er nog een ander vraagstuk of aparte doelgroep in de eerstvolgende fase waarvoor je het kompas apart moet doorlopen? Zo ja, beantwoord dan de vragen nogmaals voor deze andere vraag of kwestie.

Datum: 12 mei 2025

Vraag 1: Wat is de vraag of kwestie in de eerstvolgende fase?

Antwoord:
Na afronding van fase 1 (zoals bovenstaand beschreven) ontstond er bestuurlijk behoefte om nog aanvullend samen te werken met jongeren. Uit fase 1 is veel opgehaald wat betreft de probleemanalyse en de oplossingsrichtingen (zie samenwerkingsverslag). Hierop zijn 4 pijlers gebaseerd:

1. Meer samenwerken via het onderwijs
2. Laagdrempeliger ondersteunen van initiatieven
3. Het bereiken van jongeren
4. Meer erkenning en waardering naar jongeren

De behoefte om nog meer samen te werken met jongeren ligt op twee vlakken:

- Specifieker voor pijler 3 ‘bereiken van jongeren’ ophalen wat voor hen de gewenste manier is om in contact te staan met de gemeente en om hen dus beter te bereiken en te betrekken.
- Over z'n algemeenheid is de vraag hoe we het uitvoeringsprogramma meer van jongeren kunnen maken, naast dat hun input is verwerkt in de inhoud. Hierin ook een expliciete oproep om de uitstraling, vorm en stijl van het uitvoeringsprogramma samen met jongeren te bepalen. Het moet een document worden dat van hen is.

Ondertussen nemen we ook meer tijd voor de versterking van pijler 1 ‘beter samenwerken via het onderwijs'.

Vraag 2: In de eerste stappen heb je beantwoord welke groepen Utrechters een rol spelen bij jouw vraag. Beschrijf hieronder de belangrijkste groepen.

Antwoord:
Dit zijn dezelfde groepen als in de vorige fase: jonge Utrechters, al bestaande jongerenraden en –initiatieven en medewerkers van onderwijsinstellingen. Zie fase 1 voor een meer uitgebreide toelichting op deze groepen.

Vraag 3: Leg uit hoe je het kompas hebt doorlopen. Op welke samenwerkingsvorm kwam je uit voor de eerstvolgende fase, vraagstuk of kwestie?

Antwoord:

Wat betreft het versterken van pijler 3 ‘bereiken van jongeren’:

- In deze fase is een besluit nodig van de gemeente over het uitvoeringsprogramma, omdat het een collegebevoegdheid is.
- Er is behoefte om deze kwestie verder te onderzoeken met Utrechters, omdat we willen dat de samenwerking met jonge Utrechters beter verloopt en we daarom zo goed mogelijk moeten aansluiten bij hun wensen en behoeftes. Daarvoor is verder onderzoek met Utrechters nodig.
- Het is niet nodig om het vraagstuk eerst te verhelderen, omdat dit in de eerste fase al is gebeurd. Hieruit is een probleemanalyse en oplossingsrichtingen geformuleerd: de 4 genoemde pijlers.
- Er is bestuurlijke ruimte om bestaand beleid voor deze vraag/kwestie of op deze locatie ter discussie te stellen, omdat we in deze fase nog de benodigde maatregelen aanscherpen.
- Het is niet mogelijk om een representatieve groep eindgebruikers te vormen om het plan samen mee te maken, omdat we te maken hebben met een grote diversiteit binnen de genoemde belanghebbende groepen. Hiermee is er een afweging nodig van veel verschillende belangen, die niet te representeren zijn in een afgevaardigde groep.

Hiermee komen we uit op peilen.

Wat betreft het uitvoeringsprogramma meer eigen maken van jongeren wat betreft uitstraling en stijl:

- Er is in deze fase geen besluit nodig van de gemeente, omdat er bestuurlijk is uitgesproken standaarden voor beleidsdocumenten en huisstijl los te laten voor dit uitvoeringsprogramma en daarmee ruimte te laten aan jongeren zelf.
- We hebben de vraag gesteld aan Young Minds Utrecht of zij eigenaarschap willen pakken in het uitstraling en stijl van het uitvoeringsprogramma. Zij voelen hier enthousiasme voor.
- We kunnen niet alles binnen de vastgestelde kaders aan hen overlaten, omdat het uiteindelijk ook een stuk is dat ter besluitvorming gebruikt moet kunnen worden.
- Het is mogelijk om met de inzet van de gemeente het eigenaarschap te laten groeien.
- Het is nodig dat de gemeente een deel van het eigenaarschap op zich neemt, omdat het uitvoeringsprogramma tegelijkertijd ook een beleidsstuk blijft dat het besluitvormingsproces in gaat.

Hiermee komen we uit op ‘samen aan zet', waarbij we samen met Young Minds Utrecht het eigenaarschap dragen op de uitstraling en stijl van het uitvoeringsprogramma.

Vraag 4: Benoem kort de eerstvolgende stappen die je gaat zetten om invulling te geven aan desbetreffende samenwerkingsvorm.

Antwoord:

- We plannen nieuwe sessies in met scholen om de pijlers te kunnen toetsen en vervolgens ook dieper in te gaan op hoe jongeren graag in contact staan met de gemeente. Dit doen we bij de volgende scholen: TL/MAVO-klas (3e jaar) van Academie10 en het Limuscollege.
- We voeren tweemaal straatgesprekken uit om diverse jongeren in de leeftijd van 12-27 jaar te spreken over hoe we jongeren het beste kunnen bereiken als gemeente. Deze straatgesprekken geven wij vorm in samenwerking met jongeren van Young Minds Utrecht. Zo sluiten we zoveel mogelijk aan bij de behoeftes van jongeren zelf. Daarnaast sluiten we ook samen met hen aan op de stadsintroductie van de UIT-markt. Hier kunnen zij extra leden werven en kunnen we als gemeente ook in contact treden met nieuwe studenten. Ook laten we ons informeren door Bureau COEN jongerencommunicatie, die zich specialiseren in het bereiken van jongeren. Zij toetsen telkens bij hun eigen jongerenpanel.
- We nemen contact op met contactpersonen bij HU, MKB-werkplaats en NUOVO om pijler 1 ‘samenwerken via het onderwijs’ verder te versterken door met hen te bespreken wat hiervoor nodig is.

- We sluiten enkele keren aan bij een vergadering van Young Minds Utrecht om samen de uitstraling en stijl van het uitvoeringsprogramma vorm te geven.

Vraag 5: Bij samenwerking met de stad gebruiken we uitgangspunten voor onze houding en ons gedrag. Dat noemen we de leidende principes voor houding en gedrag. Lees hier meer over de leidende principes voor houding en gedrag. Om de leidende principes goed toe te passen in je eerstvolgende stappen is het nodig om voor jezelf na te denken en antwoord te geven op de volgende vragen.

Antwoord:

In hoeverre ben je gestart voordat er een oplossing of plan ligt? (leidend principe 'open en eerlijk')

In de eerste fase zijn we al tot 4 pijlers gekomen als basis van het uitvoeringsprogramma. Hierbij hebben we ook al enkele invulling voor pijler 3 'bereiken van jongeren' verzameld. Deze fase focussen we erop om deze nog beter vorm te geven. We starten dus niet volledig zonder plan, maar de oplossing voor 'het beter bereiken van jongeren' ligt wel weer volledig open. We vragen hierbij zonder oplossingsrichting wat jonge Utrechters zelf hierin het beste zouden vinden. Hiermee leggen we het vraagstuk dus alsnog open.

Op welke vraagstukken is er ruimte voor eigenaarschap en verantwoordelijkheid voor Utrechters? (leidend principe 'vertrouwen geven')

In deze fase ligt specifiek de vraag hoe we het uitvoeringsprogramma meer van jonge Utrechters kunnen maken en hoe de uitstraling en stijl eraan kan bijdragen om dit uit te stralen. We geven hierbij een deel van het eigenaarschap aan jonge Utrechters om hierin een rol te spelen en met ons het product te gaan maken. Dat doen we met Young Minds Utrecht.

Welke nieuwe vormen of innovaties worden in dit proces uitgeprobeerd? (leidend principes 'lef tonen')

De straatgesprekken en de gesprekken op de UIT-markt geven wij vorm samen met jongeren van Young Minds Utrecht. Hierbij richten we ons specifiek op wat de jongere doelgroep aantrekkelijk vindt en nodig heeft om mee te kunnen doen. Hierbij richten we dus ook onze beloning specifiek op deze doelgroep: een glittertattoo, coupon voor gratis bubble tea, meedoen aan potje jenga of twister, etc.

Daarnaast laten we ook eigen gemeentelijke kaders rondom de standaarden voor beleidsdocumenten en huisstijl los om het uitvoeringsprogramma zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij jonge Utrechters zelf. We geven hen de ruimte om hier iets van te maken wat hen aanspreekt.

Hoe is er in je eerstvolgende stappen rekening gehouden met passende taal en vorm voor de groepen Utrechters die je wil bereiken en spreken? (leidende principe 'inclusie en diversiteit')

Zoals hierboven benoemd hebben we de straatgesprekken samen met jongeren opgezet. Ze hebben de vragen opgesteld, de locaties en tijden, de beloning voor deelnemende jongeren en hoe we ze kunnen aantrekken. Hiermee proberen we zo goed mogelijk aan te sluiten bij de groep die we ook willen bereiken.

In hoeverre werk je zoveel mogelijk te plekke en ga je dus het stadskantoor uit om contacten te leggen in de stad? (leidend principe 'duurzame relaties')

Met de straatgesprekken gaan we naar de plekken waar jongeren zijn. De jongeren van Young Minds Utrecht spreken we tijdens hun eigen vergaderingen om zo min mogelijk extra tijd van hen te vragen. Voor de extra tijd die zij besteden aan het meedoen aan de straatgesprekken, geven we hen een vrijwilligersvergoeding als waardering. Daarnaast gaan we ook met de sessies op scholen naar jonge Utrechters toe. Docenten van NUOVO zoeken we op via hun eigen docentenfestival.

In hoeverre heb je gebruik gemaakt van data die er al is? (leidend principe 'leren en verbeteren')

In de eerdere fase is al veel input opgehaald over het bereiken van jongeren. Ook is er al veel kennis aanwezig binnen en buiten de organisatie over het bereiken en betrekken van jongeren. Deze proberen wij zoveel mogelijk te bundelen. Soms spreken adviezen elkaar echter tegen. Die wegen wij af via een samenwerkingsverslag.